

gemeente
Het Hogeland

OPDRACHTBESCHRIJVING

Versie : 1.3
Doc. Nummer : Z.HHL.083814
Datum : 8 april 2024

Bestuurlijk Opdrachtgever:	Wethouder Eltjo Dijkhuis
Ambtelijk opdrachtgever:	Directeur a.i. Wouter Meijerman
Opdrachtnemer:	Tjeert Kremer i.s.m. Harrie Hoek (Economic Board Groningen)

1. Aanleiding /Achtergrond

In 2023 heeft Groningen erkenning gekregen voor geleden schade als gevolg van jarenlange gaswinning. Deze erkenning is beschreven in het rapport van de Parlementaire Enquêtecommissie, en de reactie daarop van het Rijk: de Kabinetsbrief Nij Begun met een heel pakket aan maatregelen.

Door het Rijk, de provincie Groningen, de Groninger gemeenten en het Nationaal Programma Groningen is op basis hiervan in december 2023 een startdocument Economische Agenda vastgesteld (zie bijlage 1). Hierin zijn drie speerpunten opgenomen, te weten:

- de energietransitie
- gezondheid: van zorg naar gezond ouder worden
- economie in het landelijk gebied

De gemeente Het Hogeland wil binnen de primaire taak van de gemeente proactief beleid ontwikkelen waarmee zij de eigen mogelijkheden aan kan laten sluiten op de maatregelen uit de Economische Agenda van Nij Begun. Belangrijke prioriteiten hierbij zijn het programma Eemshaven+, de gebiedsontwikkelingen rond Lauwersoog en het MKB.

Aanvullend vraagt de gemeente om een analyse van koppelkansen: waar raakt het bestaande of gewenste economische beleid (en prioriteit) de toekomstige economische projecten uit Nij Begun, en de reeds lopende economische projecten van het Nationaal Programma Groningen. En de vraag hoe dit zich verhoudt tot de andere ambities bij Wind Op Zee, Masterplannen, Regiodeals en aanvullende middelen voor leefbaarheid en vernieuwing van dorpen.

Vanuit het Nationaal Programma Groningen zijn, naast de lopende programma's, vijf baanbrekende programma's gedefinieerd (de Baanbrekers). Deze hebben betrekking op waterstof, landbouw en voedsel, gezondheid, circulaire economie en de vrijetijdseconomie. Met als rode draad in deze programma's onderwijs en arbeidsmarkt.

De uitkomsten van deze analyse van koppelkansen wil de gemeente presenteren aan de onlangs benoemde kwartiermaker van de Economische Agenda om op deze manier te zorgen dat de beleids- en planvorming goede aansluiting krijgt bij de genoemde speerpunten. Het is belangrijk dat we de unieke kwaliteiten, prioriteiten en ambities van de gemeente goed op een rij hebben wanneer we met de kwartiermaker in gesprek gaan.

2. Probleem/ Kans

a. **Probleem:** de gemeente Het Hogeland heeft eigen beleidsprioriteiten en ziet nu in haar omgeving een groot economische programma met budgetten op zich afkomen, die voor een deel wel en voor een deel niet direct aansluiten op het eigen programma. In het slechtste geval worden de

eigen prioriteiten opzij gedrukt door de bovengemeentelijke speerpunten en landen uiteindelijk de beschikbare investeringsmiddelen niet in onze gemeente.

b. Kans: De Gemeente Het Hogeland ziet mogelijkheden om de eigen beleidsprioriteiten te verbinden met 3 baanbrekers (circulair, energie, vrijetijdseconomie) en de gebiedsontwikkelingen Eemshaven+, van Wad tot Stad en Waddenkust te koppelen aan de transitie van het landelijke gebied. De in Nij Begun onderstreepte focus op het mkb past volledig bij de wens van de Gemeente het Hogeland de aandacht voor het eigen mkb te vergroten en de ondernemers in de gemeente actief te betrekken bij de robuuste planvorming gericht op de toekomst.

3. Doelstelling en Resultaat

3.1 Doel(en)

Het hoofddoel voor de opdracht is als volgt samen te vatten:

“Zorg voor de agendasetting van Het Hogeland voor de economische agenda van Nij Begun en leg deze vast in een Position Paper”

De volgende beleidsprioriteiten vormen ons uitgangspunt, te weten energietransitie, vrijetijdseconomie, landbouw, circulaire economie, MKB, Eemshaven+ en de gebiedsontwikkelingen van Wad tot Stad + Waddenkust en daarmee startpunt van de agendasetting.

De volgende sub-doelen zijn hierbij relevant:

1. Breng in kaart welke regelingen, plannen en Baanbrekers relevant zijn voor de gemeente Het Hogeland;
2. Beschrijf en optimaliseer de inzet van externe subsidies in relatie tot het eigen programma
3. Presenteer het eigen programma met de aansluiting naar Nij Begun aan de kwartiermaker Economische Agenda

Als belangrijke instrument hiervoor wordt een stakeholders bijeenkomst georganiseerd in aanwezigheid van de kwartiermaker Economische Agenda, ondernemers uit de gemeente, onderwijsvertegenwoordigers en gemeentelijke vertegenwoordigers. Tijdens deze dag wordt inhoudelijk over de kwaliteiten en ambities van de verschillende partijen gesproken. De dag moet naast inhoud vooral beleving bieden. Economic Board Groningen levert in de persoon van Harrie Hoek senioriteit in denkkracht en inzet om de verbinding en relatie met de kwartiermaker op te bouwen en ondersteunt inhoudelijk en procesmatig de organisatie van het programma van deze dag.

3.2 Resultaat

Het resultaat van de opdracht is als volgt::

Het opleveren van een Position Paper: deze bevat de kern van de economische doelstellingen van Het Hogeland met daarbij de aansluiting naar de Economische Agenda, de Baanbrekers en ambities rond Wind Op Zee, Masterplannen, Regiodeals en middelen voor leefbaarheid en vernieuwing van dorpen.

De Position Paper biedt een inhoudelijk overzicht van de unieke kwaliteiten, kansen en ambities van Gemeente Het Hogeland. De kwaliteit van de Position Paper is het fundament onder het opbouwen van een duurzame relatie met de kwartiermaker Economische Agenda Nij Begun.

De gemeente schrijft weliswaar de Position Paper, maar dit document moet een gezamenlijk document van ondernemers, onderwijs en de gemeente zijn. We leggen daarbij de verbinding met o.a. Groningen Seaports en New Energy Coalition die ook werken aan een Position Paper.

4. Afbakening

Van de vijf Baanbrekers uit het Nationaal Programma Groningen willen we bij de agendasetting vooral inzetten op:

- Speerpunt 1 Energietransitie
- Speerpunt 3 Vrijetijdseconomie

- **Speerpunt 5 Circulaire economie**

Onderwijs en Arbeidsmarkt loopt hier als een rode draad doorheen. Gezien de thematiek en problematiek rond deze beide onderwerpen is dit een erg belangrijk onderdeel.

Voor speerpunt 2 Landbouw ligt de regie vooral bij de provincie en voor speerpunt 4 Gezondheid ligt meer een koppeling met de Sociale Agenda voor de hand.

Uiteraard zijn de economische en de sociale agenda geen twee gescheiden werelden. Naast dat de beide kwartiermakers elkaar moeten vinden, zullen we ook intern een duidelijke verbinding leggen.

5. Urgentie

De kwartiermaker van de Economische Agenda gaat de komende maanden een ronde doen langs alle gemeenten. Tijdens zijn bezoek aan Het Hogeland presenteert de gemeente een voorzet van de unieke kwaliteiten, prioriteiten en ambities. Door middel van de Position Paper krijgt de kwartiermaker een bevestiging van opgedane kennis tijdens de 2-daagse.

Op dit moment is er binnen de gemeente geen Strategisch adviseur Economische Zaken. De procedure hiervoor is wel in gang gezet maar de verwachting is dat deze pas na de zomer beschikbaar is.

Er is sprake van een extra klus op de prioriteitenlijst waarvoor niet de beschikbare capaciteit beschikbaar is. Vandaar dat de samenwerking met de Economic Board Groningen is gezocht.

6. Koersvastheid

Deze opdracht levert een bijdrage aan pijler 2 Verbinden in het landelijk gebied en pijler 3 Duurzaam ondernemerschap van het coalitieakkoord.

De veranderingen in het landelijk gebied willen we in samenhang bekijken, ook omdat we dan slim investeringen en geldstromen kunnen koppelen.

We hebben een sterk midden- en kleinbedrijf en de Eemshaven is de economische motor van onze gemeente. We blijven inzetten op een groei van banen, maar ook op een goede verbinding tussen opleiding en het werk dat gevraagd wordt.

De Bedrijventerreinenvisie 2021-2035 geeft de kaders aan waarbinnen economische ontwikkeling voor het MKB een stimulans kan krijgen door de ontwikkeling en uitbreiding van de reguliere bedrijventerreinen in beheer van de gemeente Het Hogeland.

7. Gebruikers

De Position Paper vormt de basis voor de verdere uitwerking van de Economische Agenda voor onze gemeente. Hoe gaan we de opgaves die hierin staan verder organiseren binnen en buiten de gemeente.

Intern: Het college zal de Position Paper vaststellen. De uitkomst is belangrijk voor de medewerkers van het team Economie, de betrokken gemeentelijke vertegenwoordigers belast met de ontwikkeling van het programma Eemshaven+ en de gebiedsontwikkelingen van Wad tot Stad / Waddenkust.

Extern: Individuele bedrijven en de ondernemers verenigd in het Ondernemersplatform zijn betrokken op diverse deelaspecten en de onderwijsvertegenwoordigers op de aansluiting Onderwijs-Arbeidsmarkt. Ook voor de overige onderdelen zoeken we verbinding met de belangrijke stakeholders. Voor de kwartiermaker Economische Agenda is de Position Paper een goede basis om vervolgstappen met onze gemeente te gaan maken.

8. Omgeving en Communicatie

De Position Paper is een stap in een proces. De belangrijkste interne stakeholders voor deze opgave zijn: zie gebruikers intern.

Belangrijkste externe stakeholders voor deze opgave zijn: zie gebruikers extern.

De (politieke) gevoeligheden liggen vooral op het gebied van: onnodige concurrentie tussen gemeenten om zoveel mogelijk budget naar de eigen gemeente binnen te halen ten koste van andere gemeenten. Daarom is afstemming en samenwerking tussen gemeenten na het gereedkomen van de Position Paper van groot belang. Hier ligt ook een belangrijke rol voor de kwartiermaker Economische Agenda i.s.m. de kwartiermaker Sociale Agenda.

9. Randvoorwaarden

De planning voor de opdracht is als volgt afgesproken:

Op verschillende momenten in het traject zal Economic Board Groningen versies opleveren ter vaststelling, zodat in gezamenlijkheid de voortgang wordt geborgd. Van belang is dat de opdracht tussentijds niet wordt gewijzigd en dat de adviseur de ruimte krijgt om binnen de gestelde kaders de opdracht uit te voeren. Dit betekent dat er momenten in het proces worden ingepland om de voortgang te bespreken en de verwachtingen te managen.

In de eerste plaats zal de analyse en kaderstelling gericht op de bestuursopdracht worden opgeleverd en besproken, waarna een 50% versie van de Position Paper, een 80% versie en vervolgens een 100% versie van de Position Paper zal worden opgeleverd. Bij paragraaf 15 wordt een tijdspad van deze verschillende momenten weergegeven in het planningsoverzicht.

10. Afhankelijkheden

De belangrijkste interne betrokkenen zijn Henk Middendorp (strategisch adviseur ruimte) en Angela Dikkema (programma Eemshaven+) en de medewerkers van het team Economie en project Eemshaven+.

Er wordt een planning opgesteld voor de verschillende gesprekken, te beginnen met intern. De belangrijkste externe betrokkenen zijn de kwartiermaker Economische Agenda en drie leden als vertegenwoordiging namens het Ondernemersplatform. In Lauwersoog willen we in gesprek met een aantal ondernemers, de directeur van het Havenbedrijf en de directeur a.i. WEC.

Voor de stakeholders bijeenkomst worden ondernemers uit het gebied uitgenodigd en regionale vertegenwoordigers uit het onderwijs.

Uiteraard zijn de economische en de sociale agenda geen gescheiden werelden. Naast dat de beide kwartiermakers elkaar moeten vinden, zullen we ook intern een duidelijke verbinding leggen.

11. Werkvorm

We hebben een procesteam geformeerd die tweewekelijks bijeenkomt. Hierin zitten Tjeert Kremer, Harrie Hoek, Henk Middendorp en Angela Dikkema. Verder wordt er een stakeholders bijeenkomst georganiseerd in aanwezigheid van de kwartiermaker Economische Agenda.

12. Raming

Uitgaande van een geschatte inzet van 16 uur per week bedraagt de investering voor de uitvoering van deze opdracht: € 37.500,- (288 uren externe inzet).

13. Risico's

Belangrijkste risico's
1. De benoeming van de kwartiermaker is recent afgerond. Het kan zijn dat de kwartiermaker zijn prioriteiten elders legt, maar de kans hierop achten wij zeer klein.
2. Door de veelheid aan regelingen, baanbrekers en speerpunten vanuit de verschillende overheidsorganisaties dat er geen verhaal van te maken is. Het is juist de uitdaging om dat door de Position Paper te voorkomen.
3. Te weinig betrokkenheid van de interne en externe stakeholders. Belangrijk om hen te motiveren voor deelname en zorgen voor goede vervangers als mensen niet beschikbaar zijn.

14. Samenwerking Opdrachtgever-Opdrachtnemer

Er zal vierwekelijks worden teruggekoppeld via de PHO Economie. De diverse versies van de Position Paper komen hier op de agenda en het is belangrijk dat deze tussentijdse stukken goed besproken worden, zodat het eindresultaat gaat voldoen aan de verwachtingen.

Overleg	Frequentie
Tjeert Kremer en Harrie Hoek	wekelijks
Tjeert Kremer, Harrie Hoek, Henk Middendorp en Angela Dikkema	tweewekelijks
PHO Economie	Vierwekelijks3

15. Planning

Onderdeel	Wanneer
1. Formuleren bestuursopdracht	29 maart
2. 50 % versie van de op te leveren Position Paper	26 april
3. Tweedaagse sessie	Mei-juni
4. 80 % versie van de op te leveren Position Paper	31 mei
5. Definitieve versie van de Position Paper	5 juli

- Welke deadline staat er voor de opdracht? **5 juli 2024.**

16. Gevraagd besluit

Vaststellen van deze opdracht.

Uitkomst	Datum	Opdrachtgever	Portefeuillehouder(s)
Akkoord / Niet akkoord	dd mm 20jj	<<naam>>	<<naam>> <<naam>>
Reden "Niet akkoord":	<<tekst>>		